

نقش لیزینگ در تحقق برنامه های اقتصادی دولت دوازدهم

مهندس علیرضا اسدپور، نایب رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت لیزینگ صنعت و معدن

جامعه ایرانی در آرزوی توسعه، اقتصادی پویا و خلق ثروت از مسیرهای مولد است که در پرتو آن هر ایرانی فرصت داشته باشد با اشتغال و کار شایسته به صورت عادلانه به مواهب زندگی دسترسی یابد. ما نیازمند اقتصادی فناورانه، نوآور و سازگار با معیارهای زیست محیطی هستیم ولی متأسفانه در یک قرن گذشته قادر نبوده ایم به چنین دستاوردی برسیم. در بسیاری زمینه ها پیشرفت هایی داشته ایم اما صادقانه آن است که هنوز تا رسیدن به جایگاه یک قدرت اقتصادی منطقه ای و اقتصادی موثر در سطح جهانی فاصله زیادی داریم. ما نیاز داریم با تکیه بر هویت سیاسی جمهوری اسلامی و ایرانی و با پشتوانه علم اقتصاد و دستاوردهای علمی بشر و بهره گیری از اندیشه دینی به سوی تحقق اهداف اقتصادی خود پیش برویم. موارد ذکر شده خلاصه ای از سومین بند مقدمه "برنامه دولت دوازدهم" بودند.

تأکید بر خلق ثروت از مسیرهای مولد با پشتوانه علم اقتصاد در بطن این مقدمه دیده می شود. شرایط اقتصاد ایران به گونه ای است که دیگر امکان آزمون و خطا در سیاستگذاری وجود ندارد، حساسیت شرایط اقتصاد فعلی بسیار بالاست و احتراز از سیاست بازی در اقتصاد و هدر دادن منابعی که در دوران وفور درآمدهای نفتی بسیار کم شده است، دارای اهمیت حیاتی است.

چالش های "رشد کم و پرنوسان اقتصادی"، "وابستگی اقتصاد به درآمدهای نفتی"، "چالش های اشتغال"، "فقر و قدرت خرید خانوار"، "کسری مالی صندوق های بازنشستگی"، "کاهش کمیت و کیفیت ارائه خدمات دولتی" و "چالش نابرابری استان ها" از معضلات اقتصاد ایران هستند که اثر مستقیمی بر رفاه شهروندان ایرانی دارند.

برنامه های دولت آقای روحانی برای رفع این چالش ها

- اصلاحات اقتصادی
- برنامه های ویژه اشتغالی
- فسادزدایی
- توسعه اینترنت
- اصلاحات در بنگاه های کوچک و بزرگ
- و البته توسعه صنعت گردشگری

هستند.

صنعت تأمین مالی نقش موثری در تحقق برنامه های فوق دارد. البته در برنامه های اصلاحات اقتصادی تصمیم به "تغییر قاعده فعلی تقسیم درآمدهای نفتی" را می توان از مهمترین اصلاحات دانست ولی سرفصل تأمین مالی تولید و اشتغال نیز از اهمیت ویژه ای در برنامه های دولت برخوردار است. تجهیز مستقیم منابع می تواند بسیاری از مسایل عنوان شده را حل کند و اصولاً "فقدان صوری بودن عملیات اعتباری" در صنعت لیزینگ به منظور تحقق این برنامه مفید بوده و مسیر ایجاد زنجیره ای از مشکلات بعدی را مسدود می کند. هدف نیل به استمرار کاهش تورم، یکی از مشکلات اعطای تسهیلات است که با استفاده از عقود لیزینگ محقق می شود.

دومین سرفصل مهم برنامه اقتصادی دولت دوازدهم مربوط به ایجاد اشتغال و کاهش بیکاری است. در گذشته سیاستها و مداخلات برای ایجاد اشتغال بیشتر معطوف به پرداخت وام و تعهد اشتغال دستگاهی بوده است، حال آنکه دولت می کوشد با درنظر گرفتن و آموختن از تجارب بین المللی و تجارب سال های گذشته کشور چارچوبی فراگیر از مداخله برای ایجاد اشتغال تنظیم کند.

در همین راستا می توان گفت کارگاه های خرد و کوچک صنعتی نسبت به بنگاه های بزرگ و متوسط اثرپذیری شدیدتری از وضعیت اقتصاد کلان و محیط اقتصادی دارند و در نتیجه احتمال خروج و تعطیلی آنها در صورت بروز شرایط نامساعد بیشتر است. رکن دیگر توسعه بنگاه های خرد و کوچک اقتصادی تجهیز و توسعه بازارهای مالی کشور به گونه ای است که این بنگاه ها بتوانند دسترسی به منابع مالی داشته باشند. و کاهش هزینه شناسایی فرصت های مختلف توسعه کسب و کارهای کوچک و کاهش هزینه پیوند تولیدکنندگان خرد و عرضه کنندگان عمده نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

این درحالی است که امروزه عملیات لیزینگ بعد از صنعت بانکداری به عنوان دومین شیوه تأمین منابع مالی در فعالیتهای اقتصادی محسوب می شود. ایجاد اشتغال پایدار در واحدهای کوچک و متوسط (SME) یکی از مزایای به کارگیری لیزینگ در جوامع مختلف می باشد. لیزینگها به عنوان تنها ابزار مالی در دسترس می توانند اقتصاد یک کشور را با تأمین مالی بنگاههای کوچک و متوسط در ایجاد فرصت های شغلی منتفع سازند.

لیزینگ به عنوان ابزاری در جهت توسعه فروش محصولات شرکتها و تولیدکنندگان در بازارهای داخلی و خارجی بشمار میرود. صنعت لیزینگ با توجه به پتانسیل بالایی که در رونق صنایع کوچک و متوسط دارد می تواند در تحقق شعار مقام معظم رهبری در سال ۹۷ یعنی حمایت از کالای ایرانی نقش پررنگ تری داشته باشد.

بنگاههای اقتصادی در کشورمان همواره با مشکل تأمین مالی دست و پنجه نرم می کنند. دولت یازدهم پس از استقرار، زمان و انرژی فراوانی را صرف تأمین مالی بنگاهها کرد تا چرخ اقتصاد با سرعت بیشتری رو به جلو حرکت نماید. اکنون نیز با نگاه به اقتصاد کشور، مشکل تأمین اعتبار دیده می شود. بانکها و بازار سرمایه در روند تأمین سرمایه بوروکراسی هزینهزا و زمانبری را برای متقاضیان در نظر گرفته اند تا از بازگشت وامها و اعتبارهای پرداخت شده، اطمینان حاصل کنند. اما در این بین لیزینگ ابزاری سریع و چابک است تا بنگاههای اقتصادی را گرفتار بوروکراسی

نظام بانکی کشور نکند. از سوی دیگر شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات لیزینگ نیز با خیال راحت‌تری به تامین اعتبار می‌پردازند و با در اختیار داشتن اسناد مالکیتی، تضمین محکمی برای بازگشت اعتبارهای تخصیص در اختیار دارند.

امروزه افزایش ضریب نفوذ لیزینگ در اقتصاد ایران کاملاً مشهود است. البته افزایش نرخ ارز و همچنین شناخت و ارتقای سطح آگاهی جامعه از مزایای لیزینگ را می‌توان از مهمترین دلایل این امر دانست. علی‌رغم مشکلات موجود در این صنعت طی سالهای اخیر لیزینگ تجهیزات و ماشین‌آلات تولیدی و معدنی و در کل اعطای تسهیلات به بخش اصلی اقتصاد نسبت به سالهای گذشته سهم بیشتری از حجم فعالیت صنعت لیزینگ را به خود اختصاص داده است.

شرکت‌های لیزینگ بصورت مستقیم از سال ۸۴ لغایت ۹۵، تقریباً ۱۶۵ هزار شغل ایجاد نموده‌اند. از طرف دیگر یکی از تأمین‌کنندگان اصلی صنعت لیزینگ و شرکای آنها صنعت خودروسازی است. برخی برآوردها حاکی از آن است که به ازای تولید هر دستگاه خودرو دو شغل ایجاد می‌شود سهم صنعت خودرو از کل شاغلان کشور ۱۱ درصد است و اهمیت و نگاه استراتژیک کشور به این صنعت مشخص است. حال آنکه تقریباً ۱۸ درصد خودروی سواری و ۳۱ درصد خودروهای کار فروخته شده در بازار خودرو از طریق لیزینگ بوده است که هر دو طرف فروشنده و خریداری که توانایی خرید کالا را بصورت نقد ندارد، از این موضوع منفعت می‌برند. بنابراین زنجیره‌ای از عوامل در ایجاد اشتغال بصورت موثر در کشور نقش دارند و لیزینگ به عنوان یکی از حلقه‌های اصلی این زنجیر باید مورد حمایت قرار بگیرد.

در این بین نقش قواعد و دستورالعمل‌های بانک مرکزی نیز بسیار تعیین‌کننده بوده و در نحوه فعالیت شرکتهای لیزینگ و بازار این صنعت اثرگذار است. دستورالعمل‌های نظارتی بانک مرکزی به نحوی طراحی شده که عمده فعالیت شرکتهای لیزینگ در حوزه خودروهای سواری و کار هدایت می‌شود و فقدان بستر قانونی مناسب، مشکلات مالیات بر ارزش افزوده، محدودیت عقود و روش‌های مجاز و سایر موانع و مشکلات بازار لیزینگ را دچار مشکل می‌سازد.

رکن دیگر سیاستگذاری برای توسعه بنگاههای خرد بهبود نظام آموزش فنی و حرفه‌ای است. توسعه منابع انسانی و مدیریتی با آموزش مستمر و مدیریت دانش در صنعت تامین مالی از اهمیت بالایی برخوردار است. اگر با نگاهی مقطعی و کوتاه مدت به مقوله یادگیری بنگریم قابلیت دستیابی به توسعه پایدار را نخواهیم داشت زیرا توسعه امری پویا و مستمر است. برای موفقیت یک مجموعه ابتدا باید نوع نگاه و نگرش منابع انسانی را در جهت حرکت و پویایی تغییر داد و با توجه مستمر به آموزش افراد مجموعه، یک روند پایدار در توسعه و پیشرفت ایجاد کرد.

دولت برنامه‌هایی هم در توسعه اینترنت و صنعت گردشگری دارد که نه تنها صنعت لیزینگ و بانکداری بلکه کلیه صنایع کشور باید از این فرصت استفاده کنند. امروزه توقعات مشتریان افزایش یافته و صنعت تامین مالی بدنبال برآورده نمودن توقعات روزافزون مشتریان است. بنابراین برای فهم بهتر و عمیق تر نیازهای مشتریان، تصمیم‌گیری بهتر و افزایش کارایی سازمان و فرایندهای آن، صنعت تامین مالی بدنبال **Cognitive Computing** است. این روش از رفتار انسان الگوبرداری شده و از طریق آنالیز داده‌ها و هوش مصنوعی به توصیف، پیش‌بینی و استخراج قوانین کسب و کار می‌پردازد. این قدمت و قدرت نیست که باعث بقاء می‌شود، بلکه هوش و انطباق‌پذیری است. هم‌اکنون

تأمین مالی بصورت سنتی در دنیا تغییر یافته و ارزش های کسب و کار به سمت مدیریت رفتار مشتریان در حال تغییر است. بانک ها الگوها و اطلاعات رفتار مشتریان را خریداری می کنند. شرکت های لیزینگ نیز می بایست بدنبال این تغییرات از تکنولوژی در مدل های کسب و کار خود بصورت موثرتری استفاده کنند.

حضور در فضای بین المللی به ما رقابت را می آموزد و این رقابت است که به ما می آموزد تا دانایی خود را افزایش داده و مدل های کسب و کار خود را نوسازی کنیم. پس از توافق برجام، سیستم بانکی کشور رویکرد جدی در ورود مجدد به سیستم مالی دنیا داشته است تا پس از چندین سال تحریم، بتواند بر اساس استانداردهای روز بانکداری با تجدید ساختار، خود را با نظام بانکی بین المللی هماهنگ نماید.